

Sygn. akt III AUa 1127/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Marek Procek (spr.)
Sędziowie	Jolanta Pietrzak del. Beata Torbus
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2019 r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. D. (J. D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji ubezpieczonego J. D.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej

z dnia 30 kwietnia 2019 r. sygn. akt VI U 257/19

oddala apelację.

/-/ Jolanta Pietrzak /-/ Marek Procek /-/ del. Beata Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1127/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej oddalił odwołanie ubezpieczonego J. D. od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 11 stycznia 2019 r. odmawiającej prawa do świadczenia przedemerytalnego.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że z dokumentacji przedłożonej przez odwołującego wynika, że ubezpieczony nie spełnia warunku wymienionego w art. 2

ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 170 ze zm.), bowiem nie ogłosił upadłości prowadzonej działalności gospodarczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. D. domagał się przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego, podnosząc, że decyzja o likwidacji spółki cywilnej, której był współwłaścicielem podjęta była administracyjnym zakazem wynikającym z Uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 7 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy wskazał, iż bezspornie J. D., urodzony (...) (...), w dniu 25 lipca 2005 r. rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej pod firmą (...). Działalność gospodarcza prowadzona była w formie spółki cywilnej.

W dniu 30 kwietnia 2018 r. wspólnicy rozwiązali spółkę cywilną,

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, iż uchwałą Sejmiku Województwa (...) z dnia 7 kwietnia 2017 r. zakazano produkcji pieców węglowych poniżej V klasy,

Jednocześnie Sąd ten podniósł, że ubezpieczony udowodnił staż pracy w ilości 40 lat i 28 dni okresów składkowych oraz nieskładkowych.

W dniu 5 grudnia 2018 r. odwołujący otrzymał z Powiatowego Urzędu Pracy w B. zaświadczenie dla potrzeb ZUS (w celu złożenia wniosku o świadczenie przedemerytalne), że w dniu 12 listopada 2018 r. upłynął 180 dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych,

Następnie w dniu 11 grudnia 2018 r. J. D. wystąpił z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne, zaś w dniu 11 stycznia 2019 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy, przytaczając przepis art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, podniósł, iż z poczynionych ustaleń wynika, że odwołujący nie dysponuje postanowieniem sądowym w przedmiocie ogłoszenia upadłości prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, bowiem do zakończenia tej działalności doszło na mocy umowy z pozostałymi wspólnikami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., I UK 437/11 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 12 lipca 2016 r., III AUa 958/15).

Według tegoż Sądu świadczenie przedemerytalne jest świadczeniem o charakterze wyjątkowym, a warunki do przyznania tego świadczenia winny być interpretowane ściśle.

Z bezspornych ustaleń wynika zaś, że J. D. nie spełnił warunku wymienionego w art. 2 ust. 1 pkt 3 wyżej cytowanej ustawy.

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność, że ubezpieczony - jak podnosi w odwołaniu - nie był w stanie zainwestować dużych środków w celu uzyskania certyfikatu do produkcji pieców V klasy jest dla sprawy obojętna.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie oddalił.

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia ubezpieczony podniósł, iż zaskarżony wyrok jest dla niego wysoce krzywdzący, bowiem do dnia ogłoszenia upadłości (likwidacji spółki cywilnej) prowadził nieprzerwanie pozarolniczą działalność przez okres 13 lat i za ten okres regularnie opłacał składki na ubezpieczenia społeczne, a także do dnia upadłości (likwidacji spółki cywilnej) ukończył 61 lat i posiada okres uprawniający do emerytury w wymiarze 37 lat.

Apelujący podkreślił, iż podjęta decyzja o likwidacji spółki cywilnej, której był współwłaścicielem (1/3 udziału) podjęta była administracyjnym zakazem wynikającym z uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 7 kwietnia 2017 r. tzw. „ustawa smogowa” - zakaz produkcji pieców węglowych poniżej V klasy, co doprowadziło do upadłości ekonomicznej spółki, gdyż był to podstawowy rodzaj jej działalności, a opłata związana z ewentualnym uzyskaniem certyfikatu do produkcji pieców V klasy to w przypadku spółki wydatek 105 tys. zł netto, nie licząc innych kosztów, co przekraczało możliwości finansowe spółki. Ponadto skarżący podniósł, że od 15 maja 2018 r. przebywa na zasiłku dla bezrobotnych, gdyż pomimo usilnych starań nie udało mu się do tej pory znaleźć zatrudnienia adekwatnego do jego wykształcenia (magister administracji) oraz doświadczenia zawodowego. Ma to ogromny, negatywny wpływ na stan jego zdrowia fizycznego, jak i psychicznego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji jako własne uznał, że apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wyjaśnić należy, iż ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120, poz. 1252) uregulowano świadczenia o szczególnym charakterze. Z jednej strony nie są one jeszcze świadczeniami z tytułu ubezpieczenia społecznego, gdyż przysługują osobom, które - wg zasad ogólnych - nie nabyły prawa do emerytury, jednak opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne przez czas wskazany w ustawie stanowi warunek niezbędny powstania uprawnienia. Z drugiej strony, świadczenia przedemerytalne nie są świadczeniami dla bezrobotnych, choć podmiotami uprawnionymi są też osoby, które pobierały przynajmniej przez 6 miesięcy zasiłek dla bezrobotnych. Świadczenia przedemerytalne stanowią pomost między okresem zatrudnienia a uzyskaniem emerytury, gdyż tworzą system zabezpieczenia społecznego do czasu nabycia prawa do emerytury. Z uwagi na ich szczególny charakter, przepisy ustawy o świadczeniach przedemerytalnych podlegają ścisłej wykładni.

Podkreślenia zatem wymaga, iż art. 2 ustawy w sposób wyczerpujący wylicza kategorie osób, którym przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego, wskazując następujące okoliczności uzasadniające powstanie prawa do świadczenia:

- likwidacja lub niewypłacalność pracodawcy (w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy) - pkt 1 i pkt 6,
- przyczyny dotyczące zakładu pracy (w rozumieniu przepisów ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) - pkt 2 i pkt 5,
- ogłoszenie upadłości przez osobę, która prowadziła pozarolniczą działalność (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - Dz.U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1808) - pkt 3,
- zarejestrowanie się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy - pkt 4.

Wobec powyższego przypomnieć należy, iż w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy przyjęto, że prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963) i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

W okresie od dnia 25 lipca 2005 r. do dnia 30 kwietnia 2018 r. ubezpieczony, jako przedsiębiorca, był wpisany do ewidencji działalności gospodarczej pod firmą: J. D. Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy (...) (k. 9 – 11 akt emerytalnych).

Zatem przesłanką warunkującą uzyskanie przez niego prawa do świadczeń przedemerytalnych, jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U.

nr 137, poz. 887 ze zm.), było ogłoszenie upadłości. Z kolei upadłość ma zastosowanie do osób będących przedsiębiorcami, w rozumieniu przepisów k.c.(art. 5 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe; t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2344). Spółka cywilna nie ma osobowości prawnej, zdolności wekslowej, upadłościowej, układowej i jej rozwiązanie nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy.

Podkreślenia w tej sytuacji wymaga, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 listopada 2006 r. (SK 66/05), uznał, że a analizowany wyżej art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. nr 120, poz. 1252) jest zgodny z art. 67 ust. 2, art. 32 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie należy podnieść za Sądem Najwyższym, iż w przypadku świadczenia przedemerytalnego dla przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą znaczenie ma upadłość w rozumieniu przepisów powszechnych o upadłości, a nie – tak jak w niniejszej sprawie - likwidacja działalności z własnej woli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

29 stycznia 2014 r., I UK 370/13).

Konkludując, Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja jest bezzasadna i na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

/-/ Jolanta Pietrzak /-/ Marek Procek /-/ del. Beata Torbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia